

Siun sote asukastilaisuuksia kolmella paikkakunnalla

Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry ja Siun Sote järjestivät asukasilloja keväällä 2016.

Asukasillojen tarkoituksena on viedä asukkaille tietoa Siun sotesta, keskustella soteuudistukseen liittyvistä teemoista ja luoda asukkaille tilaa vaikuttaa omalta osaltaan yhteisen soten rakentamisesta.

Keväällä asukasilloja järjestettiin kolme, Kontiolahdella, Liperissä ja Heinävedellä. Tilaisuuksilla tavoitimme tällä kertaa yhteensä n.60 henkeä. Kontiolahdella asukasillan teemana oli kunnan hyvinvointikertomus, ja se, kuinka kuntalaisten omia kokemuksia voidaan käyttää osana hyvinvointityötä. Liperissä aiheena olivat digitaaliset palvelut, pysyvä käännös digimuutoksessa ja Heinävedellä käsiteltiin soteuudistusta ja muutoksia yleisesti asukkaiden näkökulmasta.

Tilaisuuksissa ääneen pääsivät Siun Sote-hankkeen projektipäällikkö Heli Aalto ja hänen sijassaan Heinävedellä kehittäjähoitaja Jaana Kurki. Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry:n osuudesta vastasi toiminnanjohtaja Elina Pajula. Sosiaaliturvayhdistykseltä tilaisuuksissa mukana olivat myös erikoissuunnittelija Anne Pyykkönen ja suunnittelija Soile Nyman. Kuntien terveiset tilaisuuksiin toivat tilaajaohjaja Katriina Päivinen Kontiolahdella, kunnanjohtaja Hannele Mikkanen Liperistä sekä vs. perusturvajohtaja Enni Ekberg Heinävedeltä. Eeva Ruutiainen Pohjois-Karjalan kansanterveyden keskukselta kertoi Kontiolahdella hyvinvointikertomustyöstä.

Hyvähenkisissä tilaisuuksissa asukkaat saivat ajantasaisen tiedon lisäksi kertoa kokemuksiaan, ideoita ja ajatuksiaan Siun soteen, sote-järjestöyhteistyöhön, digitaalisiin palveluihin ja hyvinvointikertomustyöhön ja kaikkeen muuhun sotessa mietittyihin asioihin. Keskusteluista tehtiin muistiinpanot, ja halutessaan asukkaat saivat jättää kirjallista palautetta Siun sotelle, kunnille tai järjestöille kirjallisessa muodossa. Anonyymina kirjattuja keskusteluja ja palautetta käytetään jatkossakin kehittämistyön tueksi.

Kontiolahden tilaisuus järjestettiin Kotiseututalossa, jonka upeaan miljööseen hellepäivästä huolimatta oli tullut 20 henkilöä. Keskusteluissa esille mm. nousi paikallisten potilasjärjestöjen tärkeys asukkaiden kokemusten keräämisessä ja esille tuomisessa. Asukkaita puhututti myös kirkonkylän ulkopuolisten alueiden asukkaiden äänen kuuluminen. Koettiin, että Siun sotesta on aktiivisenkin ihmisten vaikea saada tietoa. Toisaalta kiiteltiin asukkaiden ja työntekijöiden aktiivista osallistamista Siun sote prosessiin. Pohdittiin onko meillä tapana työntää päättäjät omaan lokeroonsa päättämään vain tietyistä asioista, sen sijaan että heidätkin osallistettaisiin kokonaisvaltaisemmin. Puhuttiin myös perheestä, koulukiusaamisen syvistä vaikutuksista yhteiskuntaan ja kiiteltiin Kontiolahden kunnan työntekijöiden huippuosaamista lasten osallistamisessa.

Liperissä oli sää kylmempi, mutta tunnelma lämmin. Jyrin koulun keittiölle kokoontui 14 asukasta digitalisaatioteeman ympärille. Ihmiset olivat saapuneet paikalle avoimin mielin. Puheenaiheena esitysten lomassa olivat mm. vammaisten oikeuksien päivä 10.6. Esteettömyys digitaalisissa palveluissa on ongelma, johon tarvitaan ratkaisuja. Puhuttiin perusinfraan puutteista, kuinka verkkojen kuuluvuusalueet ja laajakaistan puuttuminen eriarvoistavat asukkaita myös sotepalvelujen saamisessa. Ikäihmiset ja muutkin kaipaavat apua

ja koulutusta älypuhelin, tablettien ja tietokoneiden käyttöön. Onneksi järjestöillä on ainakin jonkin verran valmiuksia vasta avuntarpeisiin, mutta lisääkin kaivataan. Muistutusta tuli myös siitä, että kaikki eivät digitaalisia palveluita tule ikinä käyttämään, siksi Siun soten ja kunnan viestinnässä on käytettävä myös paperisia versioita.

Ihmeteltiin miksi kaiken tämän teknologian aikana potilas kulkee yhä hoitopaikkojen väliä paperit kainalossa ja toivottiin, että Siun sote toisi apua tilanteeseen. Puhuttiin myös robotiikasta, teknologian eteen tuomista eettisistä ongelmista. Asukkaiden osallisuuden kannalta nähtiin tärkeäksi se, että palautetta voi antaa siellä missä kulloinkin ihminen ”vaivojensa ja aivojensa” kanssa on.

Heinävedellä järjestäjiä ilahdutti osallistujien määrä. 28 henkilöä kuunteli ja keskusteli soteasioista hyvässä hengessä. Vuoropuhelua syntyi monista asioista, peloista liittyen digipalveluihin ja aiemminkin usein esille nousseisiin ongelmiin puhelin ja internetverkkojen paikoittaisesta puutteellisuudesta harvaan asutuilla alueilla. Tultiin tulokseen, että kaikkia ihmisiä ei koskaan saada digipalveluiden käyttäjiksi, mutta heille on silti tarjottava tietoa ja palveluja tasapuolisesti. Ilahduttavaa oli kuulla järjestöjen aktiivisuudesta tukihenkilöiden ja muun avun tarjoamisessa niille, joille nykyteknologia on vieraampaa aluetta.

Mietittiin miten osallistettaisiin niitä ihmisiä, joiden on syystä tai toisesta vaikea lähteä kodistaan ihmisten ilmoille. Keskusteltiin siitä kuinka tärkeää on haluttaessa mennä vaikka kotoa hakemaan yksinäistä ihmistä. Peruspalveluiden säilymistä pidettiin tärkeänä, samoin sitä, että paikkakunnalla nyt olevat tilat käytettäisiin palveluiden järjestämisessä hyödyksi. Toivottiin, että tulevasta sotesta saadaan hyvä kokonaisuus, ja ilmoitettiin että Heinävesi on vahvasti mukana jatkossakin.